

3. Планування та формування персоналу. URL: https://elib.lntu.edu.ua/sites/default/files/elib_upload/%D0%95%D0%9D%D0%9F%20%D0%A3%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D0%BF%D0%B5%D1%80%D1%81%D0%BE%D0%BD%D0%B0%D0%BB%D0%BE%D0%BC%20%D0%B3%D0%BE%D1%82%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%B9/page10.html (дата звернення 02.02.2023)

4. Бехтер Л. А., Гельман В. М. Основи кадрової політики та кадрового планування : конспект лекцій для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності "Економіка" освітньо-професійної програми "Управління персоналом та економіка праці". Запоріжжя : ЗНУ, 2022. 103 с.

ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ СУБ'ЄКТА ПІДПРИЄМНИЦТВА

Ісміханов Г.І.,

Стогул К.М.

*Науковий керівник: Дмитрієв І.А., д.е.н., професор
Харківський національний автомобільно-дорожній університет*

Наукові досягнення у сфері техніки і технологій є визначальним чинником успішного соціального та економічного розвитку як національної економіки, так і окремих галузей і підприємств. Конкурентоспроможну продукцію, що має високий ступінь наукомісткості та новизни, неможливо виробляти без застосування інновацій. В економіці, що ґрунтується на ринкових відносинах, інновації сприяють створенню нових товарів і послуг, відкриттю і захопленню нових ринків, збільшенню ринкової вартості підприємств, зниженню витрат на виробництво товарів, є основним ефективним інструментом конкурентної боротьби.

Дослідження концептів "інновація" та "інноваційна діяльність" мають важливе значення для кількісного та якісного аналізу рівня інноваційної активності підприємницьких суб'єктів.

Відомий австро-американський економіст Й. Шумпетер увів в обіг термін "інновація" на початку ХХ століття. За його визначенням інновація - це зміна з метою впровадження та використання нових видів споживчих товарів, нових виробничих і транспортних засобів, ринків і форм організації в промисловості.

Надалі питання розвитку та дослідження інновацій розглядалися в багатьох працях зарубіжних і вітчизняних учених. Надалі інновації розглядаємо як створення, впровадження та використання нового продукту або послуги, способу їхнього виробництва, нововведення в організаційній, фінансовій, комерційній, науково-дослідній та інших сферах людської діяльності. Інновації є результатом творчої діяльності людини, що призводять до підвищення ефективності соціальних та економічних процесів, поліпшення умов праці, підвищення конкурентоспроможності товару.

Вид людської діяльності, пов'язаної з трансформацією ідеї в новий або досконаліший продукт, у новій або вдосконаленій технологічній процес, що використовується в господарській діяльності, являє собою інноваційну діяльність. Важливою характеристикою цієї діяльності є інноваційна активність.

Здійснюючи інноваційну діяльність, суб'єкти підприємництва мають юридичну свободу та економічну самостійність. Суб'єкти підприємництва несуть повну самостійну відповідальність за всі свої рішення, самостійно визначають обсяг виробленої продукції, встановлюють ціни, вирішують, які ресурси використовувати.

Створення та впровадження інновацій не повністю характеризує інноваційну діяльність. Вона також передбачає цілий комплекс науково-дослідних, технологічних, організаційних, фінансових і комерційних заходів, які в остаточному підсумку, в сукупності, призводять до інновації.

Інноваційна активність характеризує готовність до оновлення основних елементів інноваційної системи - своїх знань, технологічного оснащення, інформаційних технологій, комунікації та умов їх ефективного використання. Оцінка рівня інноваційної активності суб'єктів підприємництва здійснюється з використанням безлічі кількісних і якісних критеріїв, до яких належать:

- відповідність сфери діяльності підприємства пріоритетним напрямкам інноваційного розвитку регіону та країни загалом;
- перевищення обсягу технологічних інновацій щодо обсягу організаційних і маркетингових інновацій;
- частка інноваційної продукції в загальному обсязі продукції підприємства.

Для оцінки інноваційної активності організації може бути використана система показників, що включають:

- частка витрат на наукове дослідження і дослідно-конструкторські розробки в загальному обсязі витрат;
- ефективність витрат на науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи;
- показники комерціалізації об'єктів інтелектуальної власності;
- частка науково-технічного персоналу в загальній кількості працівників;
- співвідношення придбаних і проданих нових технологій тощо.

Поняття інноваційна активність поширюється на всіх учасників інноваційного процесу. Вимірювання інноваційної активності проводиться для кожного учасника окремо. Оцінюється інноваційна активність як суб'єкта підприємництва, так і його споживачів, постачальників і конкурентів.

Література:

1. Гриньова В.М., Бутенко Д.С. Оцінка результативності інноваційної діяльності підприємства: монографія. Харків : Вид. ХНЕУ, 2013.

2. Завальнюк В. В. Методика проектування підсистеми інформаційного забезпечення стратегічного управління інноваційною діяльністю підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*, 2016. Вип. 8(1). С. 82–85.

3. Завальнюк В. В. Принципи управління інноваційною діяльністю. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*, 2013. Вип. 5(1). С. 182–185.

4. Лихолет С. І. Сучасні підходи оцінки ефективності економічного стимулювання інноваційної діяльності промислових підприємств. *Інвестиції: практика та досвід*, 2016. Вип. 1. С. 9–14.

ЕКОНОМІЧНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ ЗАЛІЗНИЧНОГО ТРАНСПОРТУ

Ковальов А.Ю.

*Науковий керівник: Кірдіна О.Г., д.е.н., професор
Український державний університет залізничного транспорту*

Економічні аспекти цифрових трансформацій залізничного транспорту охоплюють різноманітні напрями використання цифрових технологій та інновацій для покращення ефективності, конкурентоспроможності, продуктивності залізничного транспорту та можуть мати значний вплив на його економічний розвиток, наприклад:

1. Оптимізація ресурсів. Застосування цифрових технологій, таких як системи автоматизації та диспетчеризації, може допомогти підприємствам залізничного транспорту ефективніше використовувати ресурси, такі як персонал та матеріали.

2. Зменшення витрат на технічне обслуговування. Цифрові технології, такі як інтернет речей (IoT) та датчики стану, можуть сприяти визначенню потенційних проблем залізничного обладнання раніше, тим самим зменшуючи витрати на його технічне обслуговування.

3. Підвищення безпеки. Цифрові технології, такі як системи контролю за безпекою руху поїздів, можуть допомогти зменшити кількість аварій та збільшити безпеку пасажирів та персоналу.

4. Підвищення якості обслуговування. Цифрові технології, такі як системи електронного квиткування та інформаційні портали, можуть забезпечити пасажирів більш зручним та швидким доступом до інформації про розклади та маршрути.

5. Підвищення конкурентоспроможності. Цифрові технології, такі як системи управління логістикою та транспортно-логістичні платформи, сприятимуть підприємствам залізничного транспорту підвищити продуктивність та ефективність своєї роботи. Так, оптимізація логістики і зниження витрат дозволить за допомогою цифрових технологій зменшити час доставки, знизити витрати на паливо, підвищити ефективність використання